www.kurdistannet.org
15-3-2003 18:31

ئەم دەنگە، ڕەنگینە بە ڕەنگی هەڵەبجە و هەڵەبجە و هەڵەبجە! ئەو ساتانەی مەرگ باری!

پشکۆ نەجمەدین

((ئێمە نیشانەیەکین ناخوێندرێتەوە. ئێمە هەست بە هیچ ئازارێک ناکەین. وا پێدەچێ ئێمە زەمانمان لە خاکە نامۆکاندا بزر بکەین ــ هۆڵدەرلین ــ)) .

چرکەساتی لەگۆڕنانی مێژووی برینە نەمرەکان. . ئەو زامە هەرگیز پەترۆکەنەبەستووانەی کە لە بەهارەڕۆژێکی بۆنداردا، لە بیابانە قاقڕ و زەردەکانەوە، بارگەیان تێک نا و لەسەر جەستەی زیوینمان هەواریان خست.

زرینگەی زەنگی ئەو چرکەساتانە، بۆ هەمیشە لە بولێلی یادەوەرییماندا زایەڵەی دێ!.

مێژوویەکی ئێلنجهێنەر، پریاسکەیەک گوناه و هەگبەیەک تاوان و ڕۆمانێکی نەنووسرای لە بنهەنگڵ ناوە و دەستەودامان لە دومان هەنکەهەنکییەتی و ئێمەش: نە جورئەتی خوێندنەوەیمان هەیە و نە توانای ناشتنیشی!.

مێژوویەکی لەسەرشانمان هەڵترووشکاو، گران وەک بەردەکەی سیزیف. . . ئەرێ ئێمە مەحکومین بە مێژوو؟!. ئەوە ئێمەین کە دەبێ لە ژێلاوە بۆ سەر لوتکەی پاڵ پێوەنێین؟!، یاخود ئەوە ئەسپی مێژووە کە گالیسکەی چارەنووسمان لەم دەشتی کاکیبەکاکیی زیندانەدا دەئاژووێ؟!.

زۆر هەن دەبێژن:

میللەتە مەزنەکان مێژووی مەزن دەخولقێنن، لە خوێندنەوەشیدا، لەززەت بە ڕۆحیان دەبەخشن و واژامی بەژنی دواڕۆژیان دەبێتە چرۆی ئەرخەوانی.

ئێمە لەبەر قریشکەی کۆرپەی ڕۆحمان، توانای توێژینەوەی مێژووی خۆمانمان نییە. تۆبڵێیی ئێمە مرۆڤگەلێکی گچکە و گوناهبار بین و لە مەرگەساتی جەستەماندا، هەست بە کزانەوەی تاوانەکانمان بکەین؟!. . یاخود لەززەت لە دیلییەتی ناخ و بزربوونی زمان و نامۆبوونی ڕۆحمان ببەین؟!.

سا وەرن!. . . تا پێکەوە بە گەرووی چرکەساتە مەرگچێنەکاندا ڕۆبچین و لە دالانی ئەنگوستلەچاوی جیهانی لە زەمەن دابڕاودا، چراوگێکی لەرزۆک پێ کەین!. ئەو جیهانەی مەودای نێوان: دەنگ و بێدەنگی، گوناه و پاکیزەیی، مەرگ و ژیان دەسڕێتەوە. . . ئا لەوێدا، پەندێک ببینینەوە، پەندێک نەک بۆ ئەزبەرکردن، بەڵکو بۆ تێڕامان!.

ئێمەی کورد: گەلێکی جەستەدزاوی، برینەباڵای، هەناوڕەشی، بەژن لەخوێنهەڵژەنراوی نێو جەنگەڵی ئەم وێرانەیەین کە جیهانی پێ دەگوترێت. . . . خاکمان: مەکۆی جەنگی نێوان زاڵمانە و خۆشمان: شمشێرە خوێناوییەکانی دەستیان. هەر بۆیە بوونمان گرێچنی مەرگە و نیشتمانیشمان؛ باربەستی قۆشەنە تینووە هەرگیز لەخۆێن تێرنەبووەکانیان!.

هەڵەبجە!. .

ئەفسانەیەکی خنکاوی بن گۆمی لیخنی جەنگ و سیاسەتە و لە ژێرەوە هاوارییەتی. . دەست رادەدات تا پەلمان بگرێت و لە خەونی جیهانی بێئابڕوویی سیاسەت و مافی مرۆڤدا، رامان چەنێنێ و بێدارمان کاتەوە!.

ئا ئەوەتا!. . . میللی زەمەن بۆ دواوە دەچەرخێت و کات: بەربەیانێکی وەنەوشەیی. . . ڕۆژ: ١٦ی ئازاری ١٩٨٨. . . شوێن: دەڤەرێکی تازە بەشنەبای بەهار خەملیوی نێو ئامێزی (سوورێن) و (بالانبۆ). . ڕووداو: سەرکەوتنی تراژیدیای مەرگ و جێگۆڕکێی داگیرکاران!. . .

هەڵەبجە، ماکەوێکی تازە لەقەفەزدەرفرتیوە و لە دنیای حەپەساندا باڵەتەپێیەتی!. ئینسانەکان ڕەوتی ئاسایی ژیانیان تێک چووە، مینا مێگەلێکی گورگتێبەربوو، بە ترسەوە بەیەکدا دێن. . . لە نێوانی دێوی ژێردەستەیی و هومای ئازادیدا ئەبڵەق ماون!. . چاویان لە ئاسۆی لێڵ و نادیاری چارەنووس و سیمای خوێناویی چەکدارە ریشنەکان بڕیوە. چەکدارە ریشنەکان: بزێون، زمانشیرین و خۆشگوفتارن، کەچی لە ترپەی پۆستاڵەکانیاندا، توک و نزای ژنە ڕەشپۆشەکانی مهاباد و لە سیمای نوورانییاندا، زووڕەی کچێنیی ئەتککراوی کیژۆڵە هەڵواسراوەکانی (سنەی خوێناوی) دەبیستین!.

کەژاوەی پەیامبەرە چنگسوورەکان لە چوار لاوە، پەیتا پەیتا لە شار وەردەبن و خەڵکی شاریش، نە چەپکەگوڵی سەرکەوتنیان پێشکەش دەکەن و نە بەردەبارانیشیان دەکەن!.

زاری بڵندگۆکان، شیلەی جاڕی سەرفرازی دەبەشنەوە، کەچی پورەهەنگی جەماوەر لێیان دەپرینگێنەوە و ئاپوورەیان لێ نادەن!.

تۆ، سەدان پرس لە چاوانی بزۆزی شاردا دەخوێنییەوە و تەمی گومان لە ڕووی هەمووواندا دەبینی!. . گومان لە چی؟!، لە هیچ و لە هەموو شتێک!. کێ دەزانێ ئەم دەڤەرە ژانی چ کارەساتێک گرتوویتی و زریانی چ وەیشوومەیەک و بارانی چ هەنگامەیەک خۆیان مەلاس داوە؟!.

کێ دەزانێ، درەختی ئەم سەرکەوتنە، گوڵی ژاڵە یان درکەزی یان گوژاڵکی پێوەیە؟!. . . کەس نەیدەزانی لە فەرهەنگی جەنگە نەفرەتییەکاندا، وشەی ((سەرکەوتن)) سڕاوەتەوە و هەموو جەنگاوەرەکان هەر دۆڕاون!. ئێمە چۆنمان زانیبا کە ((مرۆڤ تەنیا خۆی ڕزگارکەری خۆیەتی و چ کەسێکی دی لەبری ئەو، ناتوانێت پەیکەری ئازادیی بۆ ڕۆبنێت!)) .

ئێمە هەموومان بێئاگا بووین، تا کرۆنۆلۆژیای ڕووداوەکان بۆخۆیان هاتنە زمان:

١٦ی ئازاری ١٩٨٨. . سێ ڕۆژ پێش ئەم مێژووە، ئاگری شەڕ هەڵایسا. . هێزە دژەکان لە گژ یەکدی ڕاچوون و هەڵەبجە بوویە

سەحرای کەربەلا. . . لە ماوەی دوو ڕۆژاندا خەیبەری هەڵەبجە داگیر کرا. بەرئەنجامی سەرکەوتنی داگیرکارێک و شکستی ئەوی دیکە، بۆ ئێمە هەرەسێکی گەورەتر و مەرگێکی بەکۆمەڵ و خەمێکی بە خەمتر بوو. . .

_ هەر ئەمڕۆکە، کاتژمێری ١١، ٢٥ دەقیقە. . . پۆلەدالاشی تەکنەلۆژیای هاوچەرخ، ئاسمانی شاریان داگیر کرد و لەسەر تەختی خوای ستەم ڕۆنیشتن. تەرزەی بۆمبا بستەبستی کۆچە و کۆلانی شاری کێلا. . . زوو بن!. . . فریاکەون!!. . بەرەو ژێرخان و پەناگا. هەمان لەنگێزە شوومەکەی چواردە ساڵی لەمەوپێشە و مێژوو دووپات دەبێتەوە!. . .

لە کونی حەشارگەکانەوە چاومان لێیە، چۆن ئەهریمەنی شەڕ. خۆی دەکوتێتە ماڵبەماڵی (کانییەقوڵکە) و باکووری شار!. . .

_ کاتژمێر دوو و چارەکی پاش نیوەڕۆ. . . ئاسمانی شار، ڕەشە وەکو سیمای ڕەشی فاشیستەکان، وەک عەمامەی ئاخوندەکان، وەک ئەقڵییەتی سیاسیی خۆمان!. پۆلی سەرگەڕ، گڕدەخۆن و خوێنیان دەوێ. . . بۆ (جوولەکان) ، (پیرموحەمەد) ، بەرەو ماڵی (وەسمان پاشا) و (باخی میر) و (کانیئاشقان) . . . هەر ناڵەیە و ڕەگی خانوو لە بن دێنێ، هەر گەرمەیە و ئێسک و خوێن و ناخی خاک و شکۆفەی هێشتا نەکراوەی درەختەکان هەڵ دەشێلێ!.

ـ کاتژمێر دوو و نیوی پاش نیوەڕۆ. . . پۆلەدالآشی دلْئاسنین، هەر لەپەسا دەقریشکێنن. هەوری بۆمبا بلآچی دێ و دەنگی نییە. . . بۆنی سیر دێ!. . . ئەم جاچکە مەزەی مەرگە!. . . .

بێ پروا لەسەر مێزی بادەی مەرگێکی پڕ گەلْتەجاڕی دانیشتووین. . . ژێرخان وحەشارگەکان، سیخناخن لە مرۆڤە بەمەرگ حوکمدراوەکان. . . ئەو مرۆڤانەی نە لە مەرگ دەگەن و نە لە ژیان. . . ئەو مرۆڤانەی نە ترسنۆکن و نە جوامێر و جەربەزەشن. . . ئەوان لە نێو تەمێکی سپیدا، بێگوناهانە سەما دەکەن. . . سەمایەکی ئەبەدی. . . سەمایەکی پڕ لەقاقا!.

لەگەلْ هەلْکشانی تەمەنی زەمەندا، گەوەی ئەم تەمە نەگریسە؛ چڕتر، تەنگتر، شێتانەتر بەژنی زراڤ و هەلْچووی شار دەگوشێت و بە ئەنگۆرەی ئەرخەوانیی ئەم ئێوارەیەی دەسپێرێت. . .

جۆلانەی شەو جەستەی شەقام رادەژێنێ. . . شەقام شانی لەژێر قورسایی تەرمە پیرۆزەکاندا داداوە و دەست بۆ پەلی مێرگ و نولآن رادەدات. . . دیوەخانی سینەی مێرگ و گولْجاڕانیش، وا جمەی دێ و هانا بۆ تریفەی مانگ و سۆزی چیا و فرمێسکی ئەستێران دەبا!. . .

مانگ: چەپکێ تریفەی، شاخ: سۆز و عاتیفەی، ئەستێرە: کانیلەی چاوانی، دەکەنە کەژاوەی کۆتەلْی ئەم کۆستە و دەیدەنە دەست (سیروان).

لەوساوە و تا ئێستا و تا وشە شابالْی فڕینی بمێنێ، هەلْبجە شەپۆلی زامداری سیروانە و بەهاران، ئامبازی ترۆپکی (بالآنبۆ) دەبێت و لەوێرا نەورۆزێ پێ دەکا و بلێسەی ناخیشی سترانێ دەچڕێنێ. . .

هەلْبجە وا دەلْێ:

من پۆلەزامێکی زیوینم، تریفەی مانگێکی ساردوسڕ لەخۆیی پێچام و
پێکەوە مەداری مەرگمان جێهێشت و هەلْ فڕین!. .
فرسەخێ رێگامان بڕیبوو،
با هات و جلەوی ئەسپەکەی لێ گرتین!
دوو فرسەخ رێگامان بڕیبوو،
خۆر هات و چاوی خۆی پێ بەخشین!
سێ فرسەخ رێگامان بڕیبوو،
شەپۆلە سەوزەکان لە کۆلْیان کردین و
سترانی ژیانیان بۆ چڕین. . زەریاکان، دوا وێستگەی سەفەری ئێمە بوون،
لەوساوە بێهودە دێین، دەچین
بەستێنێ دەستی خۆی ناخاتە نێو دەستی هیوامان،
ئەوینێ پشکۆ خۆی نانێتە نێو کوانووی ئەوینمان
وا ئێمە سنووری مەرگمان بەزاند و
کەژاوەی ئەم گەشتەش، نە گەیشتە دووڕگەی ژین!. . . .
ئەم دەنگە، چریکەی گۆپیتەی لقێک بوو، ئەمێستا قەدی خۆی
جێهێشتووە و لە نێوان زەوین و ئاسماندا
چەترێکی پەمەیی هەلْ داوە!. .
ئەم تیشکە، چریسکەی چلچرای رۆحێکی ماندوو بوو
ئێستاکە لە بەندی جەستەی خۆی رەهایە و
لە سۆمای زەمەندا دەسووتێ و تەنیایە!. . .
ئەم دەنگە:

www.kurdistannet.org
15-3-2003 18:31
زایەڵەی تاساوی زەنگێکی لە ژەهرگیراوی مەرگێک بوو
لە دووندی (باڵانبۆ) سەر نەکەوت،
ترۆپکی (شنرویێ) ی ماچ نەکرد،
دەستێکی نەخستە سەر شانی (سوورێن) و
نەیتوانی پێنج هەزار وەنەوشە بە دیاری بۆ باخچەی خوا ببات!.
ئەم دەنگە:
رەنگینە بە رەنگێ
نە ئەوسا کەسێک و نە ئێستاش هیچ کەسێک
نەیتوانی وەکو خۆی ببینێ. . .
بە رەنگێ:
خوێن نییە
خوم نییە
نە زەردەی خوراوا،
نە سیمای تریفە و نە رەنگی بەیانە. . .
رەنگێکە:
نە تارای بە تەمی (باخی میر)
نە بازرەی تاڤگەکەی (ئەحماوا) و
نە چاوی گڕگرتووی سیروانە!.
ئەم رەنگە:
نە خوێنی پەنجەکەی شکاوی (تایەربەگ)
نە تاپۆی بەئاستەم بینراوی (خاکوخۆڵ)
نە شێوەی پڕ سیحری گەشتەکەی (گۆران) ە!.
ئەم دەنگە:
رەنگینە بە رەنگی هەڵەبجە و هەڵەبجە و هەڵەبجە!.
ئێمە:
شاهێدی هەڵەبجە بوون،
قوربانییەکانی هەڵەبجە بووین،
شمشێری ژەهراویی جەللادەکانی هەڵبجە بووین!.
ئێمە:
کە پەیڤێکمان بۆ گوتن نەبێ،
چاوێکمان بۆ تێرامان و هزرێکمان بۆ تێهزرین نەبێ،
دڵێکمان بۆ خۆشەویستی و
میحرابێکمان بۆ سووژدەی ئەشق نەبێ،
ئەقڵێکمان بۆ خوێندنەوەی ئەقڵ و
جورئەتێکمان بۆ دوواندنی مێژوو نەبێ،
جەستەی مێژوومان هەر دەبێ
مەزرای مەزاری هەڵەبجەبێ!.

www.kurdistannet.org
15-3-2003 18:31

. . . .

ئەی خودای من!
زۆر پێ دەچێ گوناهبار بم
هەر بۆیە تۆش:
لەبەر رەهێڵەی ژەهراویی جەللاداندا،
لە ژێر خەنجەری خۆێناویی سەری خۆمدا،
وا بەتەنیا بەجێت هێشتم!.